

ESTABLISHMENT AND USE CRITERIA FOR ASSESSMENT OF ACTIVITIES EDUCATION OF SELF-PROTECTION SKILLS FOR CHILDREN FOLLOWING EXPERIENCE APPROACH AT PRESCHOOLS IN THE MOUNTAINOUS REGIONS

Le Thi Thanh Hue*, Nguyen Thi Thanh Huyen

TNU - University of Education

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	18/8/2023	Teaching self-protection skills for preschool children is an urgent issue. This study was carried out to develop and guide the use of criteria for evaluating self-protection skills education activities for children based on an experiential approach at preschools in mountainous areas, on the basis of applying observations follow the progress of the child's comfort and level of participation in the activity. The article uses a group of theoretical research methods and methods of consulting experts on a set of criteria, indicators and scales in evaluating the results of self-protection skills education activities for children according to the experiential approach at preschool in mountainous areas. Since then, the study has clearly defined criteria, evaluation indicators as well as a scale of 5 levels and proposed ways to use them in accordance with practical conditions. This will be an important toolkit to help preschool teachers achieve the purpose of comprehensively and effectively evaluating the self-protection skills education activities of ethnic minority children in mountainous areas when organized by experiential approach.
Revised:	24/11/2023	
Published:	24/11/2023	

KEYWORDS

Evaluation Criteria
Self-protection skills education
Access to experience
Preschool
Mountain area

XÂY DỰNG VÀ SỬ DỤNG TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ BẢO VỆ CHO TRẺ THEO TIẾP CẬN TRẢI NGHIỆM Ở TRƯỜNG MẦM NON KHU VỰC MIỀN NÚI

Lê Thị Thanh Huệ*, Nguyễn Thị Thanh Huyền

Trường Đại học Sư phạm – ĐH Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	Giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ mầm non là một vấn đề có tính cấp thiết. Nghiên cứu này được thực hiện nhằm xây dựng và hướng dẫn sử dụng tiêu chí đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi, trên cơ sở vận dụng quan sát theo quá trình về sự thoải mái và mức độ tham gia vào hoạt động của trẻ. Bài viết sử dụng nhóm phương pháp nghiên cứu lý thuyết và phương pháp xin ý kiến chuyên gia về bộ tiêu chí, chỉ số và thang đo trong đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi. Từ đó, nghiên cứu đã xác định rõ các tiêu chí, chỉ số đánh giá cũng như thang đo theo 5 mức độ và đề xuất cách sử dụng phù hợp với điều kiện thực tiễn. Đây sẽ là bộ công cụ quan trọng giúp giáo viên mầm non đạt được mục đích đánh giá toàn diện, hiệu quả của các hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ của trẻ dân tộc thiểu số khu vực miền núi khi được tổ chức theo tiếp cận trải nghiệm.
Ngày hoàn thiện:	
Ngày đăng:	

TỪ KHÓA

Tiêu chí đánh giá
Giáo dục kỹ năng tự bảo vệ
Tiếp cận trải nghiệm
Trường mầm non
Khu vực miền núi

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.8579>

* Corresponding author. Email: Hueltt@tnue.edu.vn

1. Giới thiệu

Đánh giá mức độ kỹ năng tự bảo vệ của trẻ, các tiêu chí được xây dựng dựa trên các mặt kiến thức, thực hiện và thái độ. Tuy nhiên, việc đánh giá mức độ kỹ năng của trẻ là chưa đủ để kết luận về hiệu quả tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi [1]. Các hoạt động theo tiếp cận trải nghiệm thường diễn ra trong thời gian tương đối dài và trẻ được tham gia, tiếp xúc trực tiếp với các sự vật, hiện tượng, các hoạt động thực tiễn khác nhau của môi trường xung quanh [2] nên giáo viên cần có sự quan sát từng trẻ trong suốt quá trình tổ chức để đánh giá chính xác sự tiến bộ về kỹ năng của trẻ. Các tiêu chí đánh giá hoạt động này phải được xây dựng dựa trên đặc trưng của hoạt động trải nghiệm và sự quan sát tỉ mỉ theo quá trình của giáo viên. Bởi vì nhiều trẻ mầm non khu vực miền núi đôi khi đã có nhận thức nhưng không nói ra (khó khăn trong biểu đạt ngôn ngữ tiếng Việt), hoặc đã có sự thích thú với các tình huống giáo dục hay sự vật hiện tượng xung quanh nhưng không "dám" thể hiện ra ngoài (do tâm lý còn ngại và muốn thu mình) [3]. Các hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non chỉ thực sự đạt hiệu quả khi trẻ tham gia với một tâm lý thoải mái "học mà chơi, chơi mà học", trẻ cũng bị cuốn vào hoạt động một cách tự nhiên xuất phát từ chính sự tò mò của mình khi được tiếp xúc trực tiếp với các sự vật, hiện tượng và các tình huống giáo dục [4]. Khi ấy, sự tham gia của trẻ là hoàn toàn chủ động, tích cực. Do đó, tiêu chí đánh giá được đề xuất trong giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi trước hết sẽ là tiêu chí đo cảm giác thoải mái và sự tham gia hoạt động của trẻ [5]-[7]. Hai tiêu chí này được xây dựng trên cơ sở quan sát theo quá trình - một kĩ thuật sử dụng khi đánh giá sự phát triển của trẻ trong các hoạt động thông qua quan sát cảm giác thoải mái và sự tham gia của trẻ hàng ngày. Đây là những dấu hiệu cơ bản mà giáo viên thấy được qua quan sát trẻ theo cả quá trình, chứ không chỉ chú trọng vào kết quả cuối cùng [5]. Nếu đánh giá được mức độ thoải mái và sự tham gia của từng cá nhân trẻ, giáo viên có thể xác định được các rào cản trong việc sắp xếp môi trường và tổ chức hoạt động giáo dục kĩ năng tự bảo vệ, từ đó điều chỉnh kế hoạch giáo dục thông qua việc áp dụng "các điểm hành động" [8] nhằm tối đa hóa hiệu quả tác động. Đồng thời, chú trọng chuyển trọng tâm quan sát cả lớp sang trọng tâm quan sát cá nhân [9]. Ngoài ra, các tiêu chí đánh giá còn cần hướng đến việc để trẻ tự đánh giá được kết quả hoạt động của bản thân, của nhóm mình và nhóm bạn; kinh nghiệm mới được rút ra sau hoạt động và sự vận dụng các kinh nghiệm mới ấy trong thực tiễn, từ đó tạo nên sự bền vững cho các kỹ năng đã hình thành được. Đây cũng là những đặc trưng cơ bản trong tổ chức hoạt động giáo dục theo tiếp cận trải nghiệm hiện nay [10]. Vì vậy, chúng tôi cho rằng, khi tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ mầm non theo tiếp cận trải nghiệm khu vực miền núi cần thiết phải có tiêu chí đánh giá riêng trên cơ sở quan sát quá trình hoạt động của trẻ và hướng dẫn sử dụng để các giáo viên vận dụng trong từng điều kiện cụ thể.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu lí thuyết

Bài viết thu thập, phân tích, tổng hợp các tài liệu về xây dựng tiêu chí đánh giá, về quan sát trẻ theo quá trình và giáo dục theo tiếp cận trải nghiệm nhằm xây dựng cơ sở lí luận cho nghiên cứu: Cơ sở xây dựng tiêu chí đánh giá; xác định các tiêu chí và chỉ số đánh giá; xây dựng thang đo và cách sử dụng bộ tiêu chí, thang đo trong đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi.

2.2. Phương pháp xin ý kiến chuyên gia

Xin ý kiến của các chuyên gia về bộ tiêu chí, chỉ số và thang đo trong đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi. Các chuyên gia được lựa chọn là các giảng viên chuyên ngành giáo dục học, giáo dục mầm non, các giáo viên cốt cán ở trường mầm non khu vực miền núi.

Nội dung xin ý kiến chuyên gia bao gồm: Tính khoa học và tính phù hợp với quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm và thực tiễn các trường mầm non khu vực miền núi; tính khả thi và hiệu quả của các bộ tiêu chí và thang đo đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non khu vực miền núi. Từ đó, chúng tôi tiến hành thu thập ý kiến góp ý của chuyên gia làm cơ sở điều chỉnh bộ tiêu chí và thang đo.

3. Kết quả và bàn luận

3.1. Cơ sở xây dựng tiêu chí đánh giá

Các tiêu chí đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ của trẻ dân tộc thiểu số khu vực miền núi được xây dựng dựa trên các cơ sở như:

- Mục tiêu của giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non: Cung cấp cho trẻ các kiến thức cơ bản để nhận diện được những yếu tố và nguy cơ gây mất an toàn cho bản thân trong môi trường tự nhiên và xã hội đa dạng; hình thành được các kỹ năng tự bảo vệ cần thiết để phòng tránh và xử trí những tình huống nguy hiểm trong cuộc sống xảy ra với bản thân; giúp trẻ hứng thú, tích cực tham gia hoạt động trong môi trường vật chất phong phú, mới mẻ nhưng gần gũi với thực tiễn; có cơ hội được trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm với nhau; hình thành, củng cố và phát triển được ngôn ngữ tiếng Việt một cách tự nhiên trong hoạt động.

- Các thành tố cấu trúc tâm lý của kỹ năng tự bảo vệ, bao gồm: Nhận thức của trẻ về tự bảo vệ; hệ thống các thao tác, các hành động tự bảo vệ và các phương tiện tương ứng; thái độ của trẻ đối với các hành động tự bảo vệ cần thực hiện.

- Quy trình giáo dục kỹ năng tự bảo vệ theo tiếp cận trải nghiệm cho trẻ mầm non gồm 4 bước: trải nghiệm thực tế của trẻ; trẻ chia sẻ kinh nghiệm; trẻ rút ra kinh nghiệm; trẻ vận dụng kinh nghiệm vào thực tiễn.

- Đặc điểm của trẻ mầm non khu vực miền núi: chưa thành thạo tiếng Việt; tâm lý nhút nhát, thiếu tự tin; sự sẵn sàng tham gia hoạt động thường không rõ ngay khi mới bắt đầu,...

3.2. Xác định các tiêu chí và chỉ số đánh giá

Dựa vào các cơ sở trên và tham khảo, kế thừa các nghiên cứu về tiêu chí đánh giá năng lực của trẻ trong tổ chức hoạt động trải nghiệm của tác giả Hoàng Thị Phương [10], thang đánh giá Leuven về quan sát trẻ [5], [6], các tiêu chí đánh giá hiệu quả giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non như sau:

* *Tiêu chí về cảm giác thoải mái của trẻ khi tham gia hoạt động*

- Có biểu hiện gương mặt, cử chỉ, ánh mắt thể hiện sự vui vẻ, thích thú với môi trường và mọi người xung quanh.

- Phản ứng nhanh nhẹn, hoạt bát, luôn hào hứng, tích cực tham gia hoạt động.

- Dáng điệu thoải mái, không thấy lo lắng, sợ hãi hay bị kích động.

- Tự tin giao tiếp và dễ dàng kết nối với cô giáo và các bạn; tiếp nhận ý kiến, sự quan tâm của mọi người xung quanh; biết an ủi và đề nghị giúp đỡ bạn.

- Thể hiện bản thân một cách tự nhiên và có ý kiến riêng.

* *Tiêu chí về sự tham gia hoạt động của trẻ*

- Tập trung cao độ và bị cuốn hút vào hoạt động/ nhiệm vụ.

- Chủ động và tích cực khi bắt đầu hoặc tiếp tục hoạt động, say sưa tham gia hoạt động mà không cần được sự khuyến khích của người khác.

- Trẻ có sự cố gắng thực hiện hành động để có kết quả cao nhất; tập trung thực hiện nhiệm vụ đến cùng.

- Chủ động chuyển sang hoạt động khác khi hoàn thành nhiệm vụ của mình.

* *Tiêu chí về sự nhận thức của trẻ về hành động tự bảo vệ cần thực hiện trong hoạt động*

- Nhận biết được tên các hành động gây mất an toàn trong hoạt động và tác hại của các hành động đó.

- Nêu được được các tình huống nguy hiểm, các nguy cơ tiềm ẩn gây mất an toàn cho bản thân.

- Nêu được mục đích và nhiệm vụ và cách thức thực hiện của hành động tự bảo vệ phải thực hiện trong từng tình huống cụ thể.

* *Tiêu chí về kết quả thực hiện các hành động tự bảo vệ của trẻ trong hoạt động*

- Xác định được tình huống hoặc hoàn cảnh cần phải tự bảo vệ.

- Thực hiện được các hành động tự bảo vệ khi thấy có nguy cơ mất an toàn.

* *Tiêu chí về trẻ đánh giá kết quả hoạt động*

- Đánh giá được kết quả thực hiện của bản thân/nhóm/bạn/ nhóm bạn.

- Đánh giá được quá trình thực hiện hoạt động, nguyên nhân dẫn đến kết quả hoạt động.

- Rút ra được bài học và kinh nghiệm mới cho bản thân sau khi kết thúc hoạt động.

* *Tiêu chí về trẻ vận dụng các kinh nghiệm về kỹ năng tự bảo vệ vào trong các tình huống khác nhau của cuộc sống*

- Chủ động vận dụng các kinh nghiệm vào các hoạt động khác nhau trong sinh hoạt hàng ngày.

- Sử dụng kinh nghiệm phù hợp với đặc điểm của hoạt động.

- Linh hoạt trong vận dụng kinh nghiệm vào các tình huống khác nhau, có thể thay đổi thứ tự các bước hoặc thêm - bớt các hành động cho phù hợp.

- Vận dụng có hiệu quả các kinh nghiệm đã có trong các hoạt động khác.

* *Xác định các mức độ đánh giá và thang đo*

- Xác định các mức độ đánh giá: Các mức độ đánh giá được xây dựng trên cơ sở quan sát trẻ trong suốt quá trình tham gia hoạt động từ đó ghi chép, đo các biểu hiện về cảm giác thoải mái, sự tham gia và nhận thức, thực hiện, tự đánh giá và khả năng vận dụng kinh nghiệm của trẻ trong các tình huống khác. Từ việc đánh giá từng cá nhân trẻ và quan sát cả nhóm/ lớp, tính điểm trung bình để có đánh giá chung về kết quả giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ của giáo viên. Cụ thể như sau:

Bảng 1. Các mức độ đánh giá kết quả giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm

Mức độ biểu hiện					
Về cảm giác thoải mái	Về sự tham gia	Về nhận thức	Về thực hiện	Về trẻ tự đánh giá	Về vận dụng
Mức 5: Trẻ có cảm giác thực sự thoải mái, có 80- ≤100% biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí trong gần như toàn bộ thời gian quan sát.	Mức 5: Trẻ hoàn toàn bị cuốn hút vào hoạt động trong suốt quá trình tham gia; Trẻ có các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí trong toàn bộ thời gian quan sát.	Mức 5: Nhận thức rất đầy đủ: tự nêu được đầy đủ các ý (80- ≤100%), phản xạ nhanh, chính xác.	Mức 5: Thực hiện hành động nhanh chóng, chính xác và thành thạo (80- ≤100%).	Mức 5: Thực hiện được đầy đủ các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí (80- ≤100%).	Mức 5: Vận dụng rất cao, có tất cả các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí (80- ≤100%).
Mức 4: Trẻ có cảm giác thoải mái, có 60- ≤80% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí trong hầu hết thời gian quan sát.	Mức 4: Trẻ tham gia hoạt động thường xuyên, liên tục; trẻ có các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí khoảng ≥80% thời gian quan sát.	Mức 4: Nhận thức đầy đủ: tự nêu được khá đầy đủ các ý (60- ≤80%), phản xạ nhanh, chính xác.	Mức 4: Thực hiện hành động nhanh chóng, tương đối chính xác và thành thạo (60- ≤80%).	Mức 4: Thực hiện được 60- ≤80% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí.	Mức 4: Vận dụng cao, có 60- ≤80% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí.
Mức 3: Trẻ có cảm giác bình thường, có 40- ≤60% của chỉ số trong tiêu chí, trong thời gian tương đối dài (trên nửa thời gian quan sát).	Mức 3: Trẻ thường xuyên tham gia hoạt động; trẻ có biểu hiện của chỉ số trong (40- ≤60%) thời gian quan sát.	Mức 3: Có nhận thức trung bình: nêu được 40- ≤60% ý, đôi khi cần có gợi ý, phản xạ chưa nhanh.	Mức 3: Thực hiện hành động nhanh, đúng nhưng chưa thực sự thành thạo (40≤60%), đôi khi vẫn cần sự động viên.	Mức 3: Thực hiện được 40- ≤60% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí và cần gợi ý.	Mức 3: Vận dụng mức bình thường, có 40- ≤60% biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí.

Mức độ biểu hiện					
Về cảm giác thoải mái	Về sự tham gia	Về nhận thức	Về thực hiện	Về trẻ tự đánh giá	Về vận dụng
Mức 2: Trẻ có cảm giác không thoải mái, có ít biểu hiện (10- ≤40%) của chỉ số trong tiêu chí và chỉ trong thời gian ngắn (dưới nửa thời gian quan sát).	Mức 2: Trẻ tham gia hoạt động không thường xuyên, liên tục; trẻ có ít biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí và trong thời gian ngắn (10- ≤40%).	Mức 2: Trẻ có nhận thức chưa đầy đủ: nêu được 10- ≤40% các ý, thường xuyên cần có sự hướng dẫn, gợi ý của giáo viên.	Mức 2: Có thể thực hiện đúng nhưng chưa thành thạo (10- ≤40%) và cần có sự gợi ý, giúp đỡ.	Mức 2: Thực hiện được 10- ≤40% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí, nêu chưa rõ ràng, cần gợi ý.	Mức 2: Vận dụng thấp, có 10- ≤40% biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí.
Mức 1: Trẻ không có cảm giác thoải mái, có rất ít hoặc không có các biểu hiện (≤10%) của chỉ số trong tiêu chí.	Mức 1: Trẻ tham gia hoạt động mức độ thấp, dễ bị xao nhãng; trẻ có biểu hiện trong tiêu chí (40- ≤60%) trong thời gian quan sát	Mức 1: Trẻ nêu được rất ít hoặc không nêu được (≤10%) và luôn cần có sự hướng dẫn, gợi ý của giáo viên, đôi khi nêu không chính xác, không rõ ý nội dung được hỏi.	Mức 1: Chưa chủ động, thực hiện thiếu chính xác, không thành thạo; chưa kiên trì thực hiện đến khi hoàn thành.	Mức 1: Thực hiện được ≤10% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí hoặc không đánh giá được, đánh giá không chính xác, không rõ ý nội dung được hỏi.	Mức 1: Không vận dụng được hoặc có ≤10% các biểu hiện của chỉ số trong tiêu chí.

- Xác định thang đo và công cụ đo

+ Thang đo: Chúng tôi đề xuất thang đo gồm 5 mức độ: Rất cao, Cao, Trung bình, Thấp, Rất thấp. Với thang đo này, người nghiên cứu sẽ đo và đánh giá được cảm giác thoải mái của trẻ và sự tham gia hoạt động của trẻ khi thực hiện quan sát quá trình trẻ trong thời gian thực nghiệm; đo được mức độ kỹ năng tự bảo vệ của trẻ về nhận thức, thực hiện, tự đánh giá và vận dụng kinh nghiệm. Đánh giá kết quả giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ dựa trên đánh giá kết quả đạt được trên trẻ. Từ đó, giáo viên thấy được sự phát triển và tiến bộ của từng trẻ sau các tác động và làm căn cứ để xây dựng hoặc điều chỉnh kế hoạch giáo dục cũng như tổ chức các hoạt động tiếp theo cho phù hợp với khả năng, nhu cầu, sở thích, kinh nghiệm sống của trẻ và điều kiện thực tế của trường, lớp mà không nhằm so sánh giữa các trẻ. Vì vậy, các mức độ đánh giá của thang đo cần có tính chất động viên trẻ, tạo động lực, niềm tin và sự hi vọng rằng trẻ có thể làm được và tiến bộ hơn mỗi ngày so với chính trẻ. Năng lực của trẻ được đánh giá dựa trên điểm trung bình của mỗi tiêu chí. Do thang đo gồm 5 mức độ nên chúng tôi xác định khoảng cách giữa các mức độ và phân chia kết quả theo bậc như sau:

Xác định khoảng: (Mức cao nhất – mức thấp nhất)/5 = (5-1)/5 = 0.8

Thứ bậc đánh giá:

Mức độ 5: Rất cao ($4,2 \leq M \leq 5$)

Mức độ 4: Cao ($3,4 \leq M < 4,2$)

Mức độ 3: Trung bình ($2,6 \leq M < 3,4$)

Mức độ 2: Thấp ($1,8 \leq M < 2,6$)

Mức độ 1: Rất thấp ($1 \leq M < 1,8$)

(trong đó, M: điểm trung bình)

3.3. Cách sử dụng bộ tiêu chí và thang đo

- Xác định các điều kiện áp dụng bộ tiêu chí và thang đo: giáo viên được tập huấn về quan sát trẻ theo quá trình; số lượng trẻ/lớp đạt chuẩn, quá trình quan sát trẻ được tỉ mỉ và chính xác; có kế hoạch quan sát định kỳ hoặc theo từng hoạt động.

- Quan sát trẻ trong các tình huống hoạt động: ghi chép và ghi lại bằng văn bản hoặc bản ghi; sử dụng phiếu quan sát trẻ; hệ thống các câu hỏi trò chuyện với trẻ.

- Khảo sát và đánh giá: sử dụng bảng tiêu chí để chấm điểm, phân tích số liệu và đưa ra đánh giá chung.

- Điều chỉnh kế hoạch tổ chức hoạt động và đưa ra các "điểm hành động" [5] nhằm khắc phục những khó khăn trẻ gặp phải khi tham gia hoạt động nhằm phát triển kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ.

4. Kết luận

Xây dựng tiêu chí và sử dụng tiêu chí đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ ở trường mầm non khu vực miền núi có ý nghĩa quan trọng với giáo viên mầm non. Đây sẽ là căn cứ quan trọng để giáo viên có sự điều chỉnh trong xác định mục tiêu và xây dựng kế hoạch giáo dục cho các giai đoạn thực hiện tiếp theo. Việc xây dựng các tiêu chí đánh giá về cảm giác thoải mái và sự tham gia hoạt động của trẻ trong suốt quá trình hoạt động của trẻ bên cạnh các tiêu chí về kỹ năng tự bảo vệ theo tiếp cận trải nghiệm (nhận thức, thực hiện, tự đánh giá, vận dụng kinh nghiệm) giúp giáo viên có đánh giá toàn diện hơn về kết quả đạt được, từ đó phát hiện được các rào cản về đặc điểm tâm lý hay ngôn ngữ của trẻ khu vực miền núi với đa phần là người dân tộc thiểu số. Điều này cũng giúp giáo viên tìm ra các "điểm hành động" [5] phù hợp và tạo ra sự thay đổi trong cách thức tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] T. T. H. Le, "Investigating self-defense skills of 5-6 yearold children at kindergarten in the northern mountainous regions," *Scientific Journal of Tan Trao University*, vol. 8, no. 1-3, pp. 79-85, 2022.
- [2] T. X. H. Nguyen, "Situation and measures to educate self-defense skills for preschool children in some preschools in Dong Hoi City, Quang Binh Province," *Education Magazine*, vol. 482, no. 2, pp. 43-48, 2020.
- [3] A. T. Nguyen (editor), *Psychology of preschool children from birth to 6 years old*. Pedagogical University Publishing House, 2014.
- [4] Ministry of Education and Training, *Consolidation document of the Circular promulgating the preschool education program*, No. 01/VBHN - BGDĐT, April 13, 2021.
- [5] Ministry of Education and Training, "Practicing process-based child observation in preschool institutions," Document published by VVOB and Ministry of Education and Training, 2020.
- [6] F. Laevers, "Experiential education: Making care and education more effective through well-being and involvement," *Encyclopedia on Early Childhood Development*, 2011. [Online]. Available: <http://www.childencyclopedia.com/child-care-early-childhood-education-and-care/according-experts/experientialeducation-making-care>. [Accessed June 10, 2023].
- [7] F. Laevers, J. Moons, and B. Declerq, "A process oriented child monitoring system for the early years," *International Journal of Early Childhood*, vol. 49, no. 2, 2012, doi: 10.1007/s13158-017-0188-2.
- [8] F. Laevers, "Deep-level-learning and the experiential approach in early childhood and primary education," 2005. [Online]. Available: https://vorming.cego.be/images/downloads/BO_DP_Deep-levelLearning. [Accessed June 10, 2023].
- [9] F. Lenaerts, S. Braeye, T. L. H. Nguyen, and T. A. Dang, "Supporting Teachers in Vietnam to Monitor Preschool Children's Wellbeing and Involvement in Preschool Classrooms," *International Journal of Early Childhood*, vol. 49, no. 2, August 2017, doi: 10.1007/s13158-017-0188-2.
- [10] T. P. Hoang, "Building a model of organizing experiential activities for preschool children," *Science Journal of Hanoi National University of Education*, no. 2, pp. 205-214, 2018.